

Ruskopiilojäkälä

Glansfläck

Diarthonis spadicea (*Arthonia spadicea*)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): silmälläpidettävä (NT)

Luonnehdinta

Ruskopiilojäkälä kasvaa pinnanmyötäisinä, ohuina pinnalla tai kasvualustansa sisällä vaaleanharmaina tai harmaanvihreinä ja kiiltävinä kasvustoina. Se muodostaa yleensä runsaasti matalia ja pyöreitä itiöpesäkkeitä. Tervapisaroita muistuttavat itiöpesäkkeet ovat 1,5 millimetriä leveitä, kiiltäviä ja väriltään tumman punaruskeita tai mustia.

Elinympäristö ja levinneisyys

Ruskopiilojäkälä kasvaa eri-ikäisten lehtipuiden rungoilla, yleensä tyvellä. Se voi kasvaa myös kuusen tyvellä tai maa-puussa. Se kasvaa usein jalopuulehdoissa, lehdesniityillä tai tervaleppäluhdissa. Laji viihtyy etenkin ajoittaisten tulvien vaikuttamissa rantametsissä, joissa sitä on useimmiten tervaleppien tyvillä. Ruskopiilojäkälä on pienilmastoltaan häiriötömän kostean metsän ja maaperän indikaattorilaji. Ruskopiilojäkälää esiintyy Varsinais-Suomessa ja Uudellamaalla. Yksittäisiä esiintymisiä tunnetaan Ahvenanmaalta, Satakunnasta ja Etelä-Suomesta.

Nykytila ja uhkatekijät

Ruskopiilojäkälää uhkaavat metsien hakkuut ja rakentaminen. Aukkohakkuiden lisäksi uhkana ovat lehtojen kuusettuminen ja toisaalta kosteiden kasvupaikkojen puuston harvennukset, jotka vaikuttavat pienilmastoon kuivattavasti. Myös kasvupaikkojen vesitalouteen vaikuttavat ohitukset uhkaavat lajia. Osa esiintymistä on suojelualueilla.

Hoitosuositukset

Ruskopiilojäkälän kasvupaikka tulisi rajata metsänkäsittelyn ulkopuolelle. Kasvupaikan ympäristö tulisi säilyttää jatkuvasti peitteisenä, jotta pienilmasto pysyy jäkälälle riittävän kosteana. Kuivattavia ojituksia tulisi välttää. Jotkut kasvupaikoista sijaitsevat metsälain mukaisissa erityisen tärkeissä elinympäristöissä (rehevissä korvissa ja lehdoissa). Korpien, lehtojen, tulvametsien ja luhtien vapaaehtoiseen suojeluun on mahdollista hakea rahoitusta METSO-ohjelman kautta.

Lähteet

Nitare, J. (toim.) 2000. Signalarten – indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsens förlag, Jönköping. 384 s.